

Scenariusz Galerii Malarstwa Polskiego 1800-1945

Założenia:

- kryterium wyboru prac: eksponaty pochodzące ze zbiorów Muzeum Śl., uzupełnione w zależności od możliwości przestrzennych i zakresu tematycznego dziełami z depozytu

- odbiorca: galerie stałe adresowane są przede wszystkim do stałego grona odbiorców, jakim są szkoły całego województwa; wieloletnie doświadczenie wskazuje, że tzw. turyści „z Polski”, turyści zagraniczni, koneserzy sztuki nadal tworzą stosunkowo niewielką grupę; grupy szkolne nastawione są na rzetelną edukację, odwiedzają galerie w konkretnym celu (uzupełnienia wiadomości lekcyjnych, przygotowania do matury). Dlatego też układ dzieł na ekspozycji powinien pozostać tradycyjnie chronologiczny.

- układ dzieł:

- **chronologiczny** (jest najbardziej czytelny dla każdego widza, w tym także nieprzygotowanego, a przy tym spełnia funkcję edukacyjną – niezbędną przy prowadzeniu lekcji muzealnych), obejmujący główne kierunki, nurty w sztuce;
- w ich obrębie **układ tematyczny** (np. pejzaże, portrety, martwe natury, mal. rodzajowe, batalistyczne), połączony z prezentacją dzieł artystów – w przypadku kilku prac danego malarza w naszych zbiorach; przejścia pomiędzy przestrzeniami wydzielającymi odrębne kierunki i style dokonują się w sposób płynny, aczkolwiek sugerowane jest oddzielenie poszczególnych części ekspozycji poprzez wprowadzenie napisów na ścianach (projekt zależny od pomysłu aranżera)

- informacja wizualna:

- każda sekwencja tematyczna opatrzona będzie **informacją tekstową**, charakteryzującą dany nurt w sztuce;
- każdy eksponat będzie posiadał **tabliczkę informacyjną** – podobną do obecnie istniejących (jeśli chodzi o zasób informacji); sposób aranżacji i umieszczenia podpisów – sugerowany jest podobny, jaki zastosowano na wystawie czasowej dzieł Maksymiliana Gierymskiego w MN w Krakowie: zapewnia w naturalny sposób dystans widza od obiektu, jest bardzo dobrze czytelny z każdej wysokości (oświetlony, nie wymaga schylania się), nie ingeruje w ścianę – w razie wymiany eksponatu łatwo wymienić podpis

- dodatkowym **znacznikiem graficznym** zostaną opatrzone podpisy pod dziełami najbardziej charakterystycznymi dla danego nurtu – epoki, które widz może oglądać w ramach tzw. krótkiej ścieżki zwiedzania (informacja niżej);
- pozostawione będą **reprodukcje dotykowe** wybranych obrazów przeznaczone dla osób niewidomych i słabowidzących.

- eksponaty uzupełniające:

ze względu na niewydzielenie osobnej galerii rzeźby, przewidziano w obrębie ekspozycji malarstwa możliwość **prezentacji rzeźb** niewymagających eksponowania w gablotach; będą dostosowane stylowo do przestrzeni tematycznej, w której się znajdują, w kilku miejscach zamkną również wejścia w przestrzeń dla widza nieprzeznaczoną

- ściany mini-ekspozycji czasowych:

w obrębie galerii, na jednej z osi widokowych wyodrębniono ściankę przeznaczoną do prezentacji ciekawych **obrazów z depozytu muzealnego**, jak również **nowych nabytków** czy **obrazów dotąd nieeksponowanych**; przewiduje się prezentację jednorazowo jednego – dwóch (w zależności od formatu, tematyki) dzieł, przez okres 6 miesięcy (zmiany dokonywane dwa razy w roku); zainstalowanie dodatkowo monitora w pobliżu ścianki umożliwi równoczesną **prezentację multimedialną**, omawiającą prezentowane aktualnie dzieło, kontekst historyczno-artystyczny, informacje biograficzne o jego twórcy itp. (obecnie taką formę zastosowano przy pokazie obrazów H. Siemiradzkiego); drugie miejsce prezentacji depozytu i/lub nowych nabytków przewidziano na styku galerii malarstwa przed 1945 i po 1945 – w tym miejscu będą prezentowane dzieła z przełomu międzywojnia i okresu powojennego oraz współczesne

- założenia rozwojowe: wybór eksponatów i aranżacja galerii stałej zakłada możliwość czasowych zmian; przewiduje się również, że sam układ ekspozycji, tworzących ją ścianek, może po pewnym okresie (3-4 lat) zostać zastąpiony innym – bardziej funkcjonalnym, ekonomicznym (dotychczasowe ścianki – ich liczba, materiał, z którego są wykonane - zostały narzucone przez wykonawcę w ramach finansowania projektu budowy muzeum, zatem możliwości ich układu w przestrzeni galerii były ograniczone)

Sekwencje tematyczne (teksty wprowadzające do poszczególnych sekwencji w osobnym dokumencie):

- akademizm i romantyzm
- malarstwo realizmu XIX-wiecznego
- symbolizm młodopolski
- nurt impresjonistyczny

- międzywojnie

Zwiedzanie:

Zgodnie z pierwotnym założeniem wydzielono dwie trasy zwiedzania.

- tzw. krótką ścieżkę zwiedzania, której przebieg zaznaczono na planie strzałkami; w jej obrębie znalazły się najważniejsze w naszej kolekcji dzieła, reprezentatywne dla poszczególnych, wymienionych powyżej kierunków i nurtów artystycznych;

- trasa zwiedzania pełnego – obejmująca wszystkie prezentowane w galerii eksponaty, w układzie chronologicznym, umożliwiającą dotarcie do każdej sekwencji tematycznej także w sposób dowolnie wybrany przez zwiedzającego

Zwiedzanie umożliwi dołączanie do biletów schematu galerii (planu) oraz powiększony jego wydruk na planszy przed wejściem na ekspozycję.

Spis eksponatów w Galerii Malarstwa Polskiego nowego muzeum
wraz z tekstami wprowadzającymi

Sala I, ściana I – akademizm, romantyzm

Wiek XIX był dla Polski dramatycznym czasem w historii: utrata niepodległości, powstania, zesłania i emigracje. W tym okresie kolejne nurty i kierunki artystyczne nakładały się na siebie, a wpływy obce konkurowały z rodzimą tradycją. Najbardziej znaczące wśród nich to romantyzm i historyzm. Romantyzm odwoływał się zarówno do literatury romantycznej Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, jak i do filozofii Hegla i von Schellinga. Idea romantyzmu sprzyjała rozwojowi malarstwa krajobrazowego. Zainspirowała również malarstwo historyczne, które szczególnie w polskiej sztuce miało służyć, podobnie jak literatura, „pokrzepieniu serc” Polaków żyjących pod zaborami.

Wielu adeptów sztuki studiowało wówczas w Wiedniu, Paryżu, Petersburgu, Rzymie i Monachium. Uczelnie te kształtowały kierunki w sztuce wypracowując swoistą, akademicką manierę tworzenia i hierarchię tematów malarskich. Jednocześnie wśród odbiorców sztuki istniało zapotrzebowanie na malarstwo „przyjemne” i „gładkie”, w wyidealizowany sposób ukazujące wydarzenia historyczne, postacie i krajobrazy.

Malarstwo dziewiętnastowieczne reprezentują w naszej galerii głównie portrety, autorstwa m.in.

Aleksandra Orłowskiego, Henryka Rodakowskiego, Jana Matejki, Artura Grottgera oraz prekursorskie obrazy najwybitniejszego przedstawiciela polskiego romantyzmu - Piotra Michałowskiego.

1		KAZIMIERZ WOJNIAKOWSKI <i>Portret damy w empirowej sukni, około 1810</i> MŚK/SzM/630 olej, płótno, 78,5 x 63,5
2		JÓZEF BRODOWSKI <i>Portret pani Pozoroskiej, 1832</i> MŚK/SzM/592 olej, płótno, 62 x 47
3		KSAWERY KANIEWSKI <i>Portret pani Tabęckiej, 1864</i> MSK/SzM/850 olej, płótno, 104 x 83,5 cm
4		ARTUR GROTTGER <i>Portret Rozalii Matyldy Glaser, 1864</i> <i>(Portret hrabianki Thun)</i> MŚK/SzM/526 olej, płótno, 118 x 99,5

5

WOJCIECH KORNELI STATTLER

Portret Tekli Bierkowskiej, [1843 lub 1845]

MŚK/SzM/483

olej, płótno, 124 x 92

Sala I, ściana II – akademizm, romantyzm

6		WOJCIECH PIECHOWSKI <i>Głowa rycerza w szyszaku</i> , 1875 MŚK/SzM/446 olej, płótno, 43,5 x 35,8
7		ALEKSANDER ORŁOWSKI <i>Portret mężczyzny w berecie</i> , 1821 MŚK/SzM/49 akwarela, gwasz, sepia, papier, 54 x 41
8		WŁADYSŁAW BAKAŁOWICZ <i>Portret doktora Friedla</i> , około 1880 MŚK/SzM/355 olej, płótno, 145 x 106
9		ANDRZEJ GRABOWSKI <i>Portret młodzieńca</i> , 1867 MŚK/SzM/15 olej, płótno, 66 x 51
10		JÓZEF PESZKA <i>Portret męski</i> , około 1820 MŚK/SzM/444 olej, płótno, 71 x 57,5

Sala I, ściana III – akademizm, romantyzm

11		JAN NEPOMUCEN GŁOWACKI <i>Potok górski, około 1840</i> MŚK/SzM/383 olej, tektura, 35,1 x 42,5
12		FRANCISZEK KOSTRZEWSKI <i>Scena w parku, 1878</i> MŚK/SzM/11 olej, płótno, 77 x 122
13		ALEKSANDER ORŁOWSKI <i>Kirgizi, 1809</i> MŚK/SzM/439 olej, płótno, 68,5 x 52,5
14		PIOTR MICHAŁOWSKI <i>Błękitni huzarzy, około 1837</i> MŚK/SzM/441 olej, płótno, 53 x 65,7
15		WOJCIECH KOSSAK <i>Wzięcie do niewoli towarzysza pancernego. Epizod z wojny szwedzkiej, 1894</i> MŚK/SzM/402 olej, płótno, 71 x 125
16		PIOTR MICHAŁOWSKI <i>Amazonka, około 1853-1855</i> MŚK/SzM/435 olej, płótno, 63 x 49,3
17		PIOTR MICHAŁOWSKI <i>Błękitny chłopiec, około 1853-1855</i> MŚK/SzM/434 olej, płótno, 76 x 59,5
18		JAN MATEJKO <i>Ostafi Daszkiewicz, 1874</i> MŚK/SzM/425 olej, tektura, 72,5 x 57,5
19		JAN MATEJKO <i>Zabicie Wapowskiego</i> DEPOZYT

20		JAN MATEJKO <i>Portret Józefa Ciechońskiego, 1873</i> MŚK/SzM/424 olej, płótno, 174 x 126
21		HENRYK RODAKOWSKI <i>Portret Zofii Dzieduszyckiej, 1874</i> MŚK/SzM/462 olej, płótno, 112,3 x 80
22		HENRYK RODAKOWSKI <i>Portret siostry artysty, Wandy, w stroju ślubnym, 1858</i> MŚK/SzM/461 olej, płótno, 121 x 91

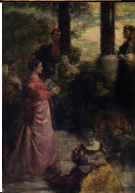
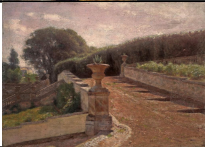

Sala I, ściana IV – akademizm, romantyzm

23		ALEKSANDER KOTSIS <i>Neapolitanka</i> , około 1870 MŚK/SzM/404 olej, płótno, 73 x 59,5
24		MAURYCY GOTTLIEB <i>Sulamitka</i> , 1877 MŚK/SzM/384 olej, płótno, 60,5 x 49

Sala II, ściana I – realizm

W malarstwie polskim 2. połowy XIX wieku głównym nurtem był realizm. Pod wpływem filozofii pozytywistycznej nastąpił bujny rozkwit malarstwa pejzażowego, opiewającego uroki krajobrazu, szczególnie rodzimego. Pojawiło się także wśród pisarzy, poetów i malarzy wzmożone zainteresowanie tematyką rodzajową – ukazywaniem życia chłopów, ludzi ubogich, Żydów. Realizm pojmowano jako rzetelny opis widzianej rzeczywistości, za pomocą precyzyjnego, drobiazgowego sposobu malowania.

Przedstawicielami tego kierunku byli Aleksander Kotsis, Józef Chełmoński, bracia Maksymilian i Aleksander Gierymscy.

25		JÓZEF CHEŁMOŃSKI (<i>Dworek w zmierzchu zimowym</i>), 1906 lub 1907 MŚK/SzM/523 olej, płótno, 64 x 97,8
26		JÓZEF CHEŁMOŃSKI <i>Powrót z balu</i> , 1879 MŚK/SzM/363 olej, płótno, 80,5 x 160
27		JÓZEF CHEŁMOŃSKI <i>Czajki</i> , 1890 MŚK/SzM/522 olej, płótno, 59,5 x 79,8
28		MAKSYMILIAN GIERYMSKI <i>Sosny. Studium do obrazu „Czerkiesi pędzący do ataku”</i> , około 1868 MŚK/SzM/380 olej, płótno, 50,6 x 45,5
29		MAKSYMILIAN GIERYMSKI <i>Rzeka</i> , 1868-1870 MŚK/SzM/381 olej, deska, 24,8 x 32,9
30		MAKSYMILIAN GIERYMSKI <i>Lasek</i> , 1870/1871 MŚK/SzM/382 olej, płótno, 38 x 31,5
31		ALEKSANDER GIERYMSKI <i>Żydówka z cytrynami</i> , 1881 MŚK/SzM/374 olej, płótno, 63,5 x 47,5
32		ALEKSANDER GIERYMSKI <i>Ksiądz pijący wino, Studium do „Altany”</i> , 1880 MŚK/SzM/379 olej, płótno, 41,5 x 33
33		ALEKSANDER GIERYMSKI <i>Sjesta włoska</i> , 1876-1880 MŚK/SzM/376 olej, płótno, 115,6 x 81,5
34		ALEKSANDER GIERYMSKI <i>Park włoski</i> , około 1895-1897 MŚK/SzM/375 olej, płótno, 54 x 75
35		ALEKSANDER GIERYMSKI <i>Brzeg morza</i> , około 1897 [?] MŚK/SzM/377 olej, płótno, 27,5 x 51

Sala III, ściana I – realizm – nurt ludowy

36		STANISŁAW GROCHOLSKI <i>Odczynianie uroku</i> , 1892 (?) MŚK/SzM/829 ol., pł., 118 x 157
37		ALEKSANDER KOTSIS <i>Młyn w Prądniku</i> , około 1865-1870 MŚK/SzM/406 olej, płótno, 46 x 56
38		ALEKSANDER KOTSIS <i>Wieś podkrakowska</i> , około 1870 MŚK/SzM/403 olej, tektura, 39,7 x 49,5
39		ALEKSANDER KOTSIS <i>Lato</i> , 1872 MŚK/SzM/405 olej, płótno, 41,4 x 60,1

Ta sama ściana – kontynuacja: Młoda Polska – chłopomania

40		KAZIMIERZ SICHULSKI <i>Chłopak</i> , 1913 MŚK/SzM/473 pastel, papier, 98,5 x 69,7
41		FRYDERYK PAUTSCH <i>Żebrak. Studium portretowe starca</i> , 1907 MŚK/SzM/37 olej, tektura, 50 x 70
42		TEODOR AXENTOWICZ <i>Pogrzeb huculski</i> , około 1900 MŚK/SzM/354 akwarela, pastel, papier, 75 x 110
43		WLASTIMIL HOFMAN <i>Na nowy żywot</i> , 1906 MŚK/SzM/391 olej, płótno, 200 x 142

44		WLASTIMIL HOFMAN <i>Wiosna</i> DEPOZYT
45		WLASTIMIL HOFMAN <i>Pobielacz grobów</i> , 1907 MŚK/SzM/390 olej, tektura, 70,5 x 57,3
46		WLASTIMIL HOFMAN <i>Z chlebem i solą</i> , lata 20. XX w. MŚK/SzM/795 olej, płótno, 58 x 57 cm

Sala III, ściana II – Młoda Polska – impresjonizm polski

Przełom XIX i XX wieku, określany mianem **modernizmu** czy **Młodej Polski**, jest czasem wielkich przemian w malarstwie polskim i ożywienia sztuki we wszystkich jej dziedzinach. Ośrodkiem narodzin nowego stylu stał się Kraków. Cyganeria artystyczna chętnie spotykała się w prywatnych salonach i kawiarniach artystycznych. W tym czasie europejscy artyści podjęli próbę stworzenia międzynarodowego stylu, jakim była **secesja**, choć równocześnie pojawiły się inne nurty – **symbolizm** i charakterystyczny dla polskiej sztuki nurt „**chłopomani**”, czerpiący inspiracje ze sztuki i kultury ludowej. Dokonał się również zwrot ku romantycznej historiozofii, a poglądy filozoficzne Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera kształtowały dekadenskie nastroje w kulturze.

W twórczości wybitnych polskich artystów: Jacka Malczewskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Mehoffera, Witolda Wojtkiewicza, Leona Wyczółkowskiego pojawiły się tematy mitologiczne, biblijne, symboliczne, przedstawione w secesyjnej, dekoracyjnej formie.

Na przełomie wieków zreformowano krakowską Szkołę Sztuk Pięknych, której dyrektorem został Julian Fałat. Dzięki niemu dotychczasowa szkoła średnia otrzymała status Akademii Sztuk Pięknych, a do grona profesorskiego weszli znakomici malarze, którzy stworzyli także najbardziej prężne w historii polskiego życia artystycznego ugrupowanie - Towarzystwo Artystów Polskich „Sztuka”.

W latach 90, XIX w. pojawił się w polskiej sztuce **impresjonizm**. Opierał się na wcześniejszych zainteresowaniach malarskich Aleksandra Gierymskiego, ale jednocześnie bezpośrednio czerpał inspirację z kierunku ukształtowanego w latach 60. XIX wieku w Paryżu. Głównymi przedstawicielami tego nurtu byli Józef Pankiewicz i Władysław Podkowiński, pojawił się również w formie eksperymentalnej w twórczości Leona Wyczółkowskiego.

47		LEON WYCZÓŁKOWSKI <i>Siewca</i> , 1896 MŚK/SzM/505 olej, płótno, 88 x 56
48		JÓZEF PANKIEWICZ <i>Lato</i> , 1890 MŚK/SzM/433 olej, płótno, 67,5 x 56,5
49		JÓZEF PANKIEWICZ <i>Droga w Kazimierzu nad Wisłą</i> , 1890 MŚK/SzM/440 olej, płótno, 56 x 76
50		WŁADYSŁAW PODKOWIŃSKI <i>W ogrodzie</i> , około 1892 MŚK/SzM/451 olej, płótno, 82,5 x 118,5
51		JÓZEF MEHOFFER <i>Białodrzewie</i> , 1919 MŚK/SzM/430 olej, płótno, 68 x 51,3
52		OLGA BOZNAŃSKA <i>Portret dwóch dziewczynek</i> , 1896 MŚK/SzM/358 olej, tektura, 70 x 49,5
53		OLGA BOZNAŃSKA <i>Portret pani w białym kapeluszu</i> , 1906 MŚK/SzM/359 olej, tektura, 107 x 80
54		OLGA BOZNAŃSKA <i>Portret rzeźbiarza Jana Szczepkowskiego</i> , około 1906 MŚK/SzM/361 olej, tektura, 75,8 x 63,7

Sala III, ścianka III - Młoda Polska – Wyspiański

55		STANISŁAW WYSPIAŃSKI <i>Portret panien Kijeńskich</i> , 1893 MŚK/SzM/529 pastel, papier, 62,5 x 47 (w świetle)
56		STANISŁAW WYSPIAŃSKI <i>Śpiący Staś</i> , 1902 MŚK/SzM/528 pastel, papier, 64,5 x 47,8
57		STANISŁAW WYSPIAŃSKI <i>Portret żony artysty z synkiem Stasiem</i> , 1904 MŚK/SzM/511 pastel, papier/tektura, 61 x 46,5
58		STANISŁAW WYSPIAŃSKI <i>Rapsod. Portret sceniczny Andrzeja Mielewskiego</i> , [1904] MŚK/SzM/512 pastel, papier, 92 x 60 (w świetle)
59		STANISŁAW WYSPIAŃSKI <i>Widok na kopiec Kościuszki</i> , 1904 MŚK/SzM/510 pastel, papier, 48,5 x 62,5

Sala III, ścianka IV - Młoda Polska – symbolizm

60		WITOLD WOJTKIEWICZ <i>Cyrk I</i> , 1907 MŚK/SzM/504 olej, płótno, 59,5 x 71,5
61		KONRAD KRZYŻANOWSKI <i>Portret Tomiry Słońskiej z córką</i> , około 1903 MŚK/SzM/519 olej, płótno, 96,8 x 104
62		WŁADYSŁAW ŚLEWIŃSKI <i>Autoportret</i> , około 1906 MŚK/SzM/488 olej, płótno, 83 x 58,7
63		WŁADYSŁAW ŚLEWIŃSKI <i>Cinerarie</i> , [1907] MŚK/SzM/490 olej, płótno, 72,5 x 58
64		WŁADYSŁAW ŚLEWIŃSKI <i>Brzeg morza w Bretanii</i> , około 1904 MŚK/SzM/489 olej, płótno, 45,5 x 60
65		JÓZEF MEHOFFER <i>Portret żony, (W laurowej sali)</i> , 1909 MŚK/SzM/427 olej, płótno, 182 x 164
66		JÓZEF MEHOFFER <i>Autoportret</i> , 1892 MŚK/SzM/428 olej, płótno, 55,8 x 46
67		JÓZEF MEHOFFER <i>Portret żony</i> , 1903 MŚK/SzM/429 olej, deska, 35,5 x 26

68		JACEK MALCZEWSKI <i>Portret córki</i> , około 1900 MŚK/SzM/416 olej, płótno, 59 x 46,2
69		JACEK MALCZEWSKI <i>Portret żony artysty</i> , około 1892-1893 MŚK/SzM/415 olej, płótno, 78,5 x 63,5
70		JACEK MALCZEWSKI <i>Tobiasz z aniołami</i> , około 1908 MŚK/SzM/417 olej, deska, 194 x 240 UWAGA: OBRAZ WYMAGA SPECJALNEGO STELAŻU!!!
71		JACEK MALCZEWSKI <i>Spłoszony koń</i> , 1899 MŚK/SzM/420 olej, płótno, 94,7 x 45,5
72		JACEK MALCZEWSKI <i>Pożegnanie z pracownią</i> , 1913 MŚK/SzM/418 olej, płótno, 74,6 x 105
73		JACEK MALCZEWSKI <i>Portret malarza K. Pochwalskiego</i> DEPOZYT,
74		JACEK MALCZEWSKI <i>Szypry</i> , 1893 MSK/SzM/419 olej, płótno, 67 x 54,5

Sala III, ścianka V - Młoda Polska – symbolizm

75		JULIAN FAŁAT <i>Widok Krakowa</i> , 1896 MŚK/SzM/372 akwarela, papier, 65,5 x 163,5
76		JULIAN FAŁAT <i>Widok Krakowa</i> , DEPOZYT

Sala III, ścianka VI - Młoda Polska – Wyczółkowski

77		LEON WYCZÓŁKOWSKI <i>Giewont w śniegu</i> , około 1905 MŚK/SzM/507 pastel, papier, 50 x 72
78		LEON WYCZÓŁKOWSKI <i>Martwa natura z rybami</i> , 1911 MŚK/SzM/508 akwarela, papier, 68,5 x 99 (w świetle)
79		LEON WYCZÓŁKOWSKI <i>Portret aktorki Idalii Pawlikowskiej</i> , 1902 MŚK/SzM/506 pastel, papier, 156 x 96
80		LEON WYCZÓŁKOWSKI <i>Białe róże</i> , [1908] MŚK/SzM/509 olej, płótno, 80,5 x 76,5

Sala III, ścianka VII - Młoda Polska - symbolistyczny pejzaż

81		STANISŁAW KAMOCKI <i>Słoneczniki</i> , około 1910 MŚK/SzM/652 olej, dykta, 58,2 x 80
82		STANISŁAW KAMOCKI <i>Cmentarz kościelny w jesiennym słońcu</i> , ok. 1926 MŚK/SzM/398 olej, płótno, 73 x 91
83		STANISŁAW KAMOCKI <i>Zima</i> , około 1910 MŚK/SzM/386 olej, płótno, 71,1 x 72,3
84		JAN STANISŁAWSKI <i>Chmury</i> , około 1900 MŚK/SzM/480 olej, płótno, tektura, 23,8 x 32
85		JAN STANISŁAWSKI <i>Sad</i> , około 1900 MŚK/SzM/478 olej, płótno, tektura, 24 x 32
86		JAN STANISŁAWSKI <i>Lato</i> , 1902 MŚK/SzM/481 olej, tektura, 32 x 23,7
87		JAN STANISŁAWSKI <i>Łan zboża</i> , około 1902 MŚK/SzM/477 olej, tektura, 23,7 x 32
88		JAN STANISŁAWSKI <i>Wiatraki</i> , około 1902 MŚK/SzM/479 olej, tektura, 24 x 32
89		JAN STANISŁAWSKI <i>Cerkiew Michajłowska</i> , około 1903 MŚK/SzM/476 olej, tektura, 23,5 x 31,5
90		JAN STANISŁAWSKI <i>Pejzaż z chmurami</i> , około 1903 MŚK/SzM/545 olej, tektura, 25 x 34
91		JAN STANISŁAWSKI <i>Chata w Popówce na Ukrainie</i> , [1905] MŚK/SzM/482 olej, tektura, 24 x 32,2
92		JAN STANISŁAWSKI <i>Pejzaż z Piekar pod Tyrńcem</i> , około 1905 MŚK/SzM/485

Sala IV, ścianka I - Dwudziestolecie międzywojenne

Po I wojnie światowej i odzyskaniu niepodległości sztukę polską cechowała wielka różnorodność i twórcza eksplozja. Powstawały liczne (i krótkotrwałe) ugrupowania i związki artystyczne, ogłaszające swoje manifesty i programy; organizowano wiele wystaw. Ważną rolę i szeroki zasięg miały ugrupowania „Formiści Polscy” – pierwsza awangardowa formacja artystyczna - i „Rytm”. Do formistów należeli m.in. bracia Andrzej i Zbigniew Pronaszko, Tymon Niesiołowski, Władysław Skoczylas, Eugeniusz Zak. Po rozpadzie ugrupowania niektórzy z malarzy związali się ze Stowarzyszeniem Artystów Polskich „Rytm”, które starało się stworzyć styl narodowy, wyrosły z kultu dla sztuki ludowej. W jego kręgu znalazło się bardzo wielu artystów, m.in. Wacław Borowski, Eugeniusz Zak, Zofia Stryjeńska, Ludomir Ślendrański, Roman Kramsztyk, Rafał Malczewski, Władysław Skoczylas.

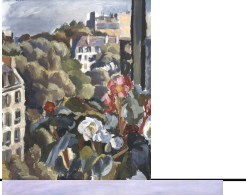

Znaczącą rolę w malarstwie polskim odegrał nurt koloryzmu wyrosły z tradycji francuskiego postimpresjonizmu. Jego przedstawicielami są głównie uczniowie Józefa Pankiewicza z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, którzy w 1923 roku założyli tzw. Komitet Paryski (w skrócie KP), w celu zdobycia funduszy na wspólny wyjazd do Paryża na studia. Z czasem zaczęto nazywać ich kapistami. Grupę kapistów reprezentują w Muzeum Śląskim Jan Cybis i Zygmunt Waliszewski. W nurcie koloryzmu znalazły się także ugrupowania „Jednoróg”, „Pryzmat” i Bractwo św. Łukasza, odwołujące się do tradycyjnego warsztatu artystycznego.

W ich opozycji działały ugrupowania awangardowe: „Blok”, „Praesens” i „a.r.”, których animatorzy sprowokowali swoistą rewolucję artystyczną, pozostającą w symbiozie z lewicującym programem politycznym członków tych ugrupowań.

W malarstwie polskim okresu międzywojennego zaznaczyły się bardzo silne związki ze sztuką francuską. Do Paryża, ówczesnej stolicy sztuki światowej, wyjeżdżali prawie wszyscy polscy artyści, a wielu z nich zamieszkało we Francji na stałe. Działająca w Paryżu grupa malarzy, skupiająca artystów cudzoziemskich, zyskała miano tzw. Szkoły Paryskiej – École de Paris. Szczególnie liczną grupę tworzyli wśród nich Żydzi polskiego pochodzenia – Mela Muter, Mojżesz Kisling, później Roman Kramsztyk i Eugeniusz Zak.

Z Francją na stałe związali się także: Tadeusz Makowski, Jan Wacław Zawadowski.

Okres międzywojnia stworzył polskiemu malarstwu okazję do integracji ze sztuką europejską poprzez kontakty ugrupowań awangardowych jak i współtworzenie i zaangażowanie w działalność École de Paris. Wybuch II wojny światowej przerwał rozwój sztuki i zamknął kolejny etap historii polskiego malarstwa.

97		ROMAN KRAMSZTYK <i>Pejzaż nadmorski, około 1935</i> MŚK/SzM/408 olej, płótno, 60 x 73
98		JAN WACŁAW ZAWADOWSKI (ZAWADO) <i>Wierzby w Creuse, około 1927</i> MŚK/SzM/514 olej, płótno, 65 x 81
99		JAN WACŁAW ZAWADOWSKI (ZAWADO) <i>Widok z okna, około 1930</i> MŚK/SzM/516 olej, płótno, 72,5 x 59,8
100		JAN HRYNKOWSKI <i>Zatoka w Vendres, 1930</i> MŚK/SzM/393 olej, płótno, 65 x 81
101		JAN HRYNKOWSKI <i>Biała willa w Cannes, 1930</i> MŚK/SzM/392 olej, płótno, 50,5 x 65,8
102		EDWARD MATUSZCZAK <i>Port na Helu, 1935</i> MŚK/SzM/426 olej, płótno, 62 x 70

Sala IV, ścianka II - Dwudziestolecie międzywojenne - École de Paris, koloryzm

103		TADEUSZ MAKOWSKI <i>Martwa natura z melonem, około 1928</i> MŚK/SzM/527 olej, płótno, 50,3 x 93,2
104		TADEUSZ MAKOWSKI <i>Dzieci pod drogowym znakiem, około 1930</i> MŚK/SzM/414 olej, płótno, 24,5 x 35,3
105		MELA MUTER <i>Portret Molnara</i> MŚK/SzM/871 olej, płótno, 100 x 100
106		MOJŻESZ KISLING <i>Kwiaciarka, około 1914 lub 1921</i> MŚK/SzM/400 olej, płótno, 100,2 x 81
107		ROMAN KRAMSZTYK <i>Koncert, 1918</i> MŚK/SzM/407 olej, płótno, 103 x 140,5
108		JÓZEF PANKIEWICZ <i>Martwa natura z zielonym dzbanem, 1929</i> MŚK/SzM/442 olej, płótno, 46,5 x 61,5
109		JAN CYBIS <i>Martwa natura z jabłkami, 1936</i> MŚK/SzM/366 olej, płótno, 54 x 73
110		ZYGMUNT WALISZEWSKI <i>Martwa natura z butelką, 1936</i> MŚK/SzM/495 olej, płótno, 45,8 x 55
111		TYMON NIESIOŁOWSKI <i>Kobiety na plaży, około 1910</i> MŚK/SzM/109 olej, płótno, 92 x 152

Sala IV, ścianka III - Dwudziestolecie międzywojenne - awangarda artystyczna

112		MICHAŁ ROUBA <i>Młyn, 1927</i> MŚK/SzM/463 olej, płótno, 49,5 x 59
113		ALEKSANDER RAFAŁOWSKI <i>Martwa natura, 1927</i> MŚK/SzM/458 olej, płótno, 52,2 x 63,3
114		ZBIGNIEW PRONASZKO <i>Portret Emila Zegadłowicza, 1927</i> MŚK/SzM/454 olej, deska, 89,4 x 61,5
115		ZBIGNIEW PRONASZKO <i>Martwa natura z fajką i gruszkami, około 1928</i> MŚK/SzM/453 olej, płótno, 50 x 65
116		RAFAŁ MALCZEWSKI <i>Kondensatory w Chorzowie, z cyklu Czarny Śląsk, 1934</i> MŚK/SzM/422 olej, płótno, 115 x 92
117		RAFAŁ MALCZEWSKI <i>Kamieniołom, 1927</i> MŚK/SzM/421 olej, płótno, 80 x 100
118		STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ (WITKACY) <i>Portret kobiety, 1928</i> MŚK/SzM/30 pastel, papier, 63 x 47
119		STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ (WITKACY) <i>Portret chłopca, 1934</i> MŚK/SzM/606 pastel, papier, 64,7 x 49,6
120		STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ (WITKACY) <i>Autoportret, 1938</i> MŚK/SzM/501 pastel, papier, 70,3 x 50,

Sala IV, ścianka IV - Dwudziestolecie międzywojenne - od "Formistów polskich" do Bractwa św. Łukasza

121		JAN RUBCZAK <i>Pejzaż w pełnym słońcu</i> , około 1912 MSK/SzM/60 olej, płótno, 73 x 84
122		JAN RUBCZAK <i>Port Audierne</i> , około 1912 MŚK/SzM/330 olej, płótno, 40,6 x 50,8
123		ZYGMUNT RADNICKI <i>Ulica</i> , 1928 MŚK/SzM/457 olej, płótno, 64,2 x 53
124		ZYGMUNT RADNICKI <i>Most w Horodzie</i> , 1930 MŚK/SzM/456 olej, płótno, 70,4 x 60,4
125		GUSTAW GWOZDECKI <i>Martwa natura z japońską laleczką</i> , około 1910 MŚK/SzM/338 olej, płótno, 72 x 59
126		JERZY FEDKOWICZ <i>Martwa natura z konikami</i> , około 1927 MŚK/SzM/348 olej, płótno, 70,4 x 99,7
127		WACŁAW BOROWSKI <i>Spotkanie</i> , około 1925 MŚK/SzM/356 pastel, papier, 64,5 x 50 (w świetle)
128		WŁADYSŁAW SKOCZYŁAS <i>Owocobranie</i> , około 1925 MŚK/SzM/474 akwarela, papier, 98 x 73,5
129		JAN ZAMOYSKI <i>Człowiek z rybą</i> , 1929 MŚK/SzM/513 olej, płótno, 78,5 x 62,5
130		JANUSZ PODOSKI <i>Dziewczyna z książką</i> , około 1928 MŚK/SzM/452 olej, płótno, 97 x 73,5
131		JACEK MIERZEJEWSKI <i>Portret Rozalii Brzezińskiej</i> , 1921 MŚK/SzM/437 olej, płótno, 70 x 61,3
132		JACEK MIERZEJEWSKI <i>Pelargonie</i> , 1922 MŚK/SzM/438 olej, płótno, 56,5 x 51,5
133		MARCIN SAMLICKI <i>Pisanie listu</i> , około 1910-1912

RZEŹBY:

HENRYK STATTLER

Popiersie kobiety, 1853
MSK/SzRz/109
biały marmur,

WACŁAW SZYMANOWSKI

Kobieta płacząca, XIX w.
MSK/SzRz/36
gips, 51 x 40 cm

WACŁAW SZYMANOWSKI

Kobieta płacząca, XIX w.
MSK/SzRz/37
gips, 28 x 36 cm

EDWARD WITTIG

Portret panny Gardowskiej, 1925
MŚK/SzRz/110
biały marmur

JADWIGA BOHDANOWICZ KONCERSKA

Studium portretowe
MŚK/SzRz/104
biały marmur

STANISŁAW POPŁAWSKI

Z kąpieli, 1929
MŚK/SzRz/107
brąz, 90 cm wys